

# Leányvári Újság

## Leinwarer Zeitung

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

II/2. szám  
2007. november

### Ünnepre készülve Szent Erzsébet jubileumi évében

Mint minden évben, idén is beköszöntött az őszi, s november havában Mindenszentek és Halottak napján kívül községünk védőszentje, Árpád-házi Szent Erzsébet napja is előttünk áll.

Az egyház és a magyar nemzet is kiemelkedő tisztelettel, megemlékezések, kiállítások és emlék-versenyek sorával adózik a magyar származású, korából is kitűnő szent életű asszonyról.

Életét és személyéhez fűződő csodáit, Isten és az emberek iránti mérhetetlen szeretetét legendák, képzőművészeti alkotások, zarándokhelyek százai őrzik. Mesébe illő alázatát, szerénységét, a szegények oltalmazóját mindannyiunk ismeri gyermek-kori emlékeiből.

Búcsú közeledvén, a nagy ünnepi sürgölődés közepette se feledkezzünk meg arról, hogy valójában mit, miért és hogyan is ünnepelünk. Mert hiába a búcsúfia, a nagy sütés-főzés, ha lelkünkben nem ünnepelünk, külsőségekből s rég „begyakorolt” ütem szerint éljük meg az ünnepnapot.

A régi ember igazán készült az ünnepre... kívül is, belül is. Falunkban jó sváb szokás szerint lemeszelték a híd peremét, rendbe rakták portájukat, napokig készültek az ünnepre, s nem marad el a mulatság sem.

Manapság csak néhány idős dalkörös asszony erőt és fáradságot nem ismerve járja a falut... önzetlenül, példát mutató szándékkal. Igen, ők még megtanultak készülni az ünnepre. A fiatalok pedig rohannak és eltűnnek a Cyber térben.

Mára már az ifjúság nagy többségének körében sajnos népszerűtlen egy-egy szentünk, elvesztettük hitünket a csodában.

Pedig léteznek csodák. Hétköznapi pici csodák is.

Sík Sándor gondolatait idézve büszkén emlékezünk védő, óvó szentünkre:

*„...Isten szeretetéből táplálkozik hitvesi, anyai odaadása is, az irgalmasságot Krisztus szerelméért gyakorolja: koldusban, betegben, poklosban az élő Krisztust látja. Minden cselekedete, minden szava mögül az Isten iránti szeretet rejtett napvi-lága csillan elő: egy kifejezhetetlen belső áhítat melege. Ez tölti el már legkisebb korában is. Már gyermekéveiről, amikor még Endre király udvarában tartózkodott. (...)*

*De a mély női lelkét nem tudja mégsem úgy eltölteni a személyes szeretetnek ez a természetes kis köre, hogy mindenestül lefoglalja. Jaj is volna a léleknek, ha ridegen el tudna zárkózni mindenki mástól. A csak személyes eszménynek élő nőt, akit mindenestül betölt az ő családi köre, és nem tud továbbnézni, egy állandó veszély fenyegeti: a családi önzés alattomos betegsége ez, amely mindenestre kevésbé aljas az egyéni önzésnél, de végzetességben mindenképpen versenyez azzal, sőt talán még felül is mulja. A családi önzésbe belemerevedett lélek tudniillik legtöbbször nem eszmél rá a maga betegségére, talán még erénynek is nézi bűnét, így aztán igen nehezen tud kiemelkedni belőle. Pedig az önzésnek ez az előkelőbbnek látszó faja is nem egyszer valósággal elaljasítja, a családján kívül állókkal szemben egyenesen pogányul kegyetlenné tudja változtatni a szeretetre termelt lelkét. Első természetesen a család; de nem úgy, mintha mások nem volnának, vagy született ellenségek volnának. Az igazi szeretet pedig nem ismer korlátokat. Az hősiességgel odaadja magát a kis kör szolgálatának, mégis ki tudja szélesíteni Isten segítségével a maga szeretetét; jut belőle másoknak is, mindenkinek, akiket Isten a közelébe hoz. (...)*

*Hitvesi szeretetét, női odaadását mindenki számára szóló egyetemes szeretetté tudja tágítani.”*

Domavári Zsanett

### Leányvári gondolatok Árpád-házi Szent Erzsébet évében, születésének 800. évfordulóján

Szent Ersébeth Asszonyról

*„Kis gyermekségétől fogva, az Istennek / Szolgálga szüntelen, édes Mesterének. / Szép áhitatossággal példa vólt mindennek, / Mint kellyen keresni úttját idvességnek.”*

*Cantus Catolici*

Pázmány Péter esztergomi érsek 1629-ben, a Nagyszombati zsinaton elrendelte a katolikus népének összegyűjtését és kiadását. A Lőcsén megjelent első kottás magyar katolikus énekgyűjteményben a fenti szép sorokkal emlékeznek a szentéletű asszonyról.

A mai jubileumi évben sok szép kiállítás, könyv, emlékünnepe ismerteti az ő szent életét. Írásomban arra teszek kísérletet, hogy életének egyik eseményén keresztül közelebb kerüljünk mai hétköznapjainkhoz, történelmünk korabeli eseményeibe illesztve keresem a választ a leányvári Szent Erzsébet-kultusz eredetére, kialakulására.

Számos településnél olvashatjuk, hogy róla nevezték el az Isten házát. A mi templomunk oltárképének témáját találjuk a mogyoródi, a galyatetői, a zebegényi, a ditrói, a kosdi templomok oltárképeként. A vatikáni magyar kápolnát, a párizsi Szent Erzsébet templomot, a prágai Szent Vitus templomot díszítik szent életének képei.

Egy Európa szerte szeretett és tisztelt szentünk, II. Endre és Meráni Gertrúd gyermeke 1207-ben magyar földön, Sárospatakon született. Testvére IV. Béla királyunk. Nagynénje volt Árpád-házi Szent Margitnak és V. Istvánnak. Kortársa volt Assisi Szent Ferenc.

Négyévesen Thüringiába viszik, s ott nevelkedve 14 évesen feleségül megy IV. Lajos

thüringiai örgrófhhoz, s három gyermekkel ajándékozza meg őt. (Herman, Zsófia és Gertrúd).

Férje 27 évesen a keresztes háborúba menet Otrantóban, Erzsébet 24 évesen, szeretett férjét gyászolva Marburgban halt meg. A szentéletű asszonyt halála után négy évvel IX. Gergely pápa 1235 Pünkösöd vasárnapján Perugiában az

egyház szentjei közé emelte, és november 19-ét Erzsébet emléknapjává nyilvánította.

Az első Szent Erzsébet templomot sógora, Konrád építtette Marburgban, és itt kerültek 1236-ban végleges elhelyezésre Szent Erzsébet hamvai. Tengernyi sokaság volt részese a megindító szertartásnak. Gyermekei, sógorai, érsekek, püspökök, főúri előkelőségek és messze földről érkezett zarándokok állták körül koporsóját. II. Frigyes német-római császár fejéről levette koronáját, és Erzsébet koporsójára helyezte: *„Ha nem tudtalak császárnővé koronázni ezen a földön, fogadd hódolatom jeléül ezt a koronát, aki Isten országában már királynő vagy.”*

A magyar egyháznak alig van tárgyi emléke Erzsébetről. A hercegasszony ágyából faragott botot az Esztergomi székesegyház kincstárában őrzik. Az életét elemző kritikai vizsgálatok (Gábrriel Asztrik) a templomi oltárképünkön is megörökített legendás rózsacsodát nem Thüringiába, hanem még leánykorába II. Endre királyunk óbudai udvarába helyezi.

Nagy prédikátorunk Temesvári Pelbárt, (az esztergomi bencés gimnázium névadója) a késő középkorban ízes magyarsággal így fogalmaz: *„Mikor még kicsi volt megtörténék egy napon, mikor nagy hideg volna, hogy úgy mint senki sem látá, vinne apró maradékot a várkapuja elébe a szegényeknek. És íme elől találta az ő*



## Ünnep

*atyját, csodálkozni rajta az nemes királynak leánya, miért szemérmes vala, nagyon megszegyenlé magát, és megijede, és nem tudva félelmében mit felelni. – Ím rózsát viszek (mondá). Az ő atyja pedig, mint eszös ember, meggondolá, hogy nem volna rózsavirágzásnak ideje. Hozzá hívja, s meglátá kebelét. Hát mend szép rózsavirág: azaz jó apró portéka. Ó nagy ártatlanság, ő szeplőtleniségnek halhatatlan malaszija! Íme az áldott mennyei király nem hagyá ő szerelmes szolgálólánya be-szédét hamiságban. „Milyen földi és égi emelkedettség!”*

Forráskritikák szerint (Győrffy György) Erzsébet „Eczilburg” várában vagyis Óbudán született. Házassága (1221) Pest városában a mai Belvárosi templom helyén álló templomban kötöttett.

A hercegnő szent életének híre mint magyar földön mint Európában elterjedt. Bátyja IV. Béla király a Gellért-hegy lábánál lévő Alhévízen a szegények számára ispotályt emelt, melyet Szent Erzsébet ispotályának nevezett el, s mely egészen a középkor végéig betegek ezreit gyógyította. A Szent Erzsébet-kultusz jellemző emléke a tömeges XII-XIV. századi Erzsébet névadás. Csak szűkebb családjában: az ő nevére kereszteltette egyik lányát V. István és Kun László. Erzsébetre változtatta nevét Kun László felesége, Anjou Izabella.

Sírhelyét zarándokok látogatják. Szobrok, üvegablakok, könyvek állandó témája a szent élete.

Szent Erzsébet oratóriumát a szerző Liszt Ferencünk maga vezényelte Marburg várának 700 éves jubileumi ünnepségén. Richard Wagner a Tanhauser operában emlékezik a szentre.

Becsés nyelvemlékünk, az Érdy-kódex ismeretlen szerzőtől Szent Erzsébet legrégebbi ismert magyar nyelvű életrajzát közli. Mayer István első magyarországi Szent Erzsébet életrajza 1841-ben jelenik meg.

Térségünkben, a Duna mentén, a Pilis és budai hegyek vonulatában ment végbe a magyar királyságnak és az ország vezető egyházmegyéjének szervezési munkája.

Esztergom az ország fővárosa volt, Óbuda III. Béla és II. Endre királyi szálláshelye oklevelek-

kel bizonyított. Budán, Pesten és Óbudán meg a peremvidékein mintegy száz templom tornyában kondult meg a harang. A középkor írója Magyarországot Boldogasszony virágos kertjének nevezi.

A megalakuló kolduló rendek barátai a krisztusi szegénység szellemében agitálnak, élnek és terjeszkednek. Szent Domonkos 1221-ben alapítja rendjét. Az első domonkosok Esztergomban és Pesten kezdték térítő munkájukat. Assisi Szent Ferenc 1219-ben alapítja rendjét. A franciskánusok Pesten, Óbudán, a budai várban és a Nyulak szigetén alapítják kolostoraikat. Ők fordították elsőként magyarra a Szentírást. 1225-ben Szent Erzsébet ferences kolostort alapít Eisenachban. 1246-ban Boldog Öszéb esztergomi kanonok megalapítja az egyetlen magyar alapítású rendet, a pálos rendet.

Első kolostoruk a mai Keszthely Klostropusztán épült. A szegénység és az egyszerűség életeszményét vallja az 1113-ban alakult ciszterciek rendje. Hatalmas monostorukat Píliszentkereszten emelik. A kolostort II. Endre, Szent Erzsébet atyja az alapítás ünnepén 250 kilogramm ezüsttel (100 márka) ajándékozta meg. A ciszterciek híres építők voltak. Építész munkájuk a magyar építészettörténet jelentős korszaka. 1213-ban pilisi monostorukban temetik el Szent Erzsébet meggyilkolt édesanyját, Meráni Gertrúd királynét. (Története ismert Katona József Bán bán-jából.)

Malmaik voltak, értettek a szőlőműveléshez. Bertold kalocsai érsek, - Meráni Gertrúd öccse - is jelentős szőlőket adományoz a rendnek. A premonstreiek a zsámbéki Szent János kolostort építették. Ők III. Béla francia feleségével kerültek Magyarországra. A Nyulak szigeti domonkos rendi apácák földszerzéseikkel az ország egyik legjelentősebb földesuraságává váltak. Megindul a királyi földadományok la-vinája, övék lesz Pomáz (1278), Tököl (1280) Sáp (1279) (a mai Sárísáp), Csolnok vásártar-tási joggal (!) (1290) Solomárpusztá (1255) (a mai Solymár), Piliscsaba (1322), Csév (1276), Dorog (1278) és még vagy kéttucatnyi település birtokai. Csolnokon vásárvámokat szednek a dominikánák.

## Ünnep

I. Károly király özvegye, Nagy Lajos király anyja, Piaszt Erzsébet az 1340-es években alapította a ferences klarisszák hatalmas óbudai kolostorát. A főurak és királyi családi rokonok gazdag mecénásai voltak a rendnek. Az özvegy anyakirályné tinnyeai birtokaival gazdagon megajándékozta a rendet.

És a történelmi és egyháztörténelmi kitérő után a Pilis gazdag történelmi emlékei közepette érkezzünk vissza Leányvárra.

A leányvári templom hegy mögötti völgyében létezett a királyi erdőőrök faluja, Aberthis. 1278 után a Nyulak szigeti dominikánák kaptak itt birtokot. A középkorban Pilis vármegyéhez tartozott községünk, és Walmod volt a neve. 1570-ben az esztergomi szandzsák része, lakatlan falu, amely Dorog pusztájává vált. Csak a XVIII. Században népesül be újra.

1608-ban a mai község területe a budai klarisszák birtokába kerül. A klarisszák nagy tisztelői és ápolói voltak Szent Erzsébet emlékének. A svájci Königsfeldben az egykori klarissza kolostortemplom üveglaka is Szent Erzsébetünket ábrázolja a kettős aposoli kereszttel.

1732-ben báró Sándor Mihály bajnai földesúr veszi bérbe a klarissza birtokú mai Leányvárt. (Sándor Móríc az ördöglovas egyik őse.) mikor a Szent Erzsébetre keresztelt templom után kutatott, a legrégebbi írott forrásokat, a kanonika visitációkat tekintetem át.

(Egyházközségi jegyzőkönyvek).

A források megerősítették, hogy a község birtoka a budai klarisszáké volt, majd a vallásalap tulajdonába került. Következtetéseimmel eljutottam a felismeréshez, hogy a mai templom helyén állott királyi kápolna (capelle regie) névadói a dominikánák vagy a klarisszák lehettek. Ezt erősítő körülmény, hogy Leányvárt először az 1755-ben készült Canonica Visitatio említi, mint Bajna (!) leányegyházát. Bajnáról mint anyaegyházról 1732-ben is készül visitatio, de abban még csak Sárisáp, Nagy-Sáp és Epöl szerepel leányegyházakként. (filiálé)

1755. évi visitatiókban már rövidített formában találkozunk leányvári bejegyzéssel is. A birtokot bérlő bajnai Sándor báró lehet a magyarázata a bajnai anyaegyházhoz csatolásnak.

A visitatiók a kor szintjén készültek alapos és részletes feljegyzések egy-egy anyaegyház és leányegyházai életéről. Annak elkészítését a hercegprímás rendelte el. Készítésékor jelen voltak a földesúr (kegyúr) vagy gazdatisztje, a megyei hatóság képviselője, a falu elöljárói.

A gyönyörű kézírással készült nagyalakú feljegyzések latin nyelven, tíz fejezetre osztva taglalják: mely szent tiszteletére épült a templom, mikor van a búcsú napja, mekkora a templom vagyona, megtekintik az anyakönyvet, a hívektől tudakozódnak a plébános kötelességteljesítéséről, az iskolamester (kántor) munkájáról, fizetéséről.

A Leányvárt először említő Canonica Visitatiót 1755-ben Csáky Miklós hercegprímás megbízásából Kusznic György esztergomi apát, kanonok készítette. Bajna anyaegyház kettes számú leányegyházaként Leányvárról a következőket tartalmazza: *„Leányvár a Sándor család által újon telepített falu, mely Csolnoktól egy órányira fekszik. Temploma nincs, mindnyájan katolikusok: 198, ezek közül 65 nem gyónóképes. A plébános járandósága 16 frt. (forint), /száz ezüst denár = 1frt=20 közönséges garas=60 krajcár/, 20 pozsonyi szapu gabona és ugyanannyi zab. Három szekér széna és hat öl fa, továbbá egy teleknek megfelelő, azaz 36 pozsonyi szapu alávaló földjét művelik részben. A kántortanítói teendőket stóla fejében (papi illeték) a csolnoki végzi. Az egyházlátogató a falut inkább N. /nagy/ Csévhez óhajtaná csatolni Úny és Dágh helyett. Csakhogy akkor a plébánosnak magyarul, németül és tótul is kell tudnia.”* Így fogalmaz Villányi Szaniszló forrásoknál megjelölt művében.

/egy pozsonyi szapu= 75 itcze vízzel=63,6 liter; egy pozsonyi akó= 64 itcze= 0,54 hektoliter vízzel/ E szerint a nótában énekelt „100 itcze bort ide az asztra” 85 liter bor felszolgáltatását jelenti. Az „újon telepített falu” utalás a svábok betelepítésére, mely 1750-55 között történt, s telepítők a Sándor grófok voltak, s nem a több helyütt megjelölt Grassalkovich Antal.

1755-től azután a csolnoki anyaegyházhoz tartozott a község, és 1812-ig annak leányegyházaként került sor három visitációra. Csolnok

## Ünnep

vonatkozásában nem jelenthetett gondot a plébános nyelvtudása.

A helyi Szent Erzsébet kultuszt az az indirekt okfejtés is erősítheti, miszerint a községet birtokló dominikának és klarisszák jelentős szőlő és borgazdálkodást folytattak. A forrásmunkákban utalást találtam a fejlett helyi szőlőtermesztésre. A leányvári híres borok a XVIII. században Pozsony és Győr megyéig is eljutottak.

A község XVIII-XIX. századi viaszpecsétjén látható szőlőfürtök is igazolhatják ezt. Hipotézisem, hogy a szorgalmas szőlőtelepítő rendek nemcsak a borkészítés kultuszát, hanem rendtársuk, Szent Erzsébet szeretetét és tiszteletét is magukkal hozták településünkre.

Egy alternatív okfejtés lehetne az is, mely szerint a leányvári templom 1822-ben épült. Építése éveiben, a Mária Terézia uralkodása időszakában betelepült svábság volt a domináns községünkben. Ők is elnevezhették épített templomukat Szent Erzsébetről, hiszen német földön ugyanúgy szentként ünnepelték őt a katolikus betelepültek. A szőlő és bortermesztés kultúráját ők is ismerték.

1812 július 22.-ei keltű Canonica Visitatióban először szerepel önálló anyaegyházként Leányvár, s már itt szerepel Szent Erzsébet, mint községünk védőszentje. Itt olvashatjuk először községünk első plébánosának ékes aláírását, Josephi Gianone volt a neve.

S a visitatióban találjuk az első betelepülők-ből választott községi elöljárókat. A nevek az utódok révén ma is élnek: Georg Jillich, Georg Stadtmüller, Jakobi Pregitzer, Joannis Gölcz, Jakobi Weisenburger – voltak ők. S ha Szent Erzsébet tíz évvel a templomépítés előtt már a község patrónus szentjeként volt említve, akkor csak erősödhet az a gondolat, hogy a helyi Erzsébet-kultusz a községet birtokló rendtársai szeretetéből, tiszteletéből eredeztethető. A templomépítő betelepült svábság tiszteletben tartotta a már létező Szent Erzsébet kultuszt, s a templomot is róla nevezték el. Az istenhívő katolikusok és plébánosuk bizonyára tudta, hogy ki volt a szentéletű Erzsébet, hiszen a pápai szentté avatás az egész katolikus világban ismertté tette őt.

Áttekintettem a levéltárban megtalálható legrégebbi leányvári képviselő-testületi jegyzőkönyveket. Ezek az 1873-95-ös időszakra vonatkoznak. Ezekben a templomépítéssel, Szent Erzsébettel kapcsolatos utalásokat nem találtam, de temetőnkben meg van még a síremléke Eifert Jakabnak, akit negyvenéves korában, 1889-ben választottak községünk bírójává. Érdekes döntéseket hoztak, sokat tanulhatnának tőlük mai képviselőink is, de ez már legyen egy másik írás témája. S mi most jöjjünk vissza községünk védőszentjének ünnepéhez.

A falu búcsúja mindig is a falu kiemelt ünnepe volt. A gyermekek a búcsúfiának, a hintázásoknak örültek, a felnőttek az imádság mellett a földi multságokra, búcsúbálokra készültek. Az emberek a falu ünnepére készülve kicsinosították portáikat, takarítottak, meszeltek, rendet, tisztaságot tartottak, s így várták vendégségbe a faluból elszármazott rokonaikat, ismerőseiket. Ma a vendég autóval érkezik, s mindig siet. A bálók, a meghitt beszélgetések elmaradnak, a gyermekek az ajándékokat többnyire nem értékelik, az ünnepi készülődés már munkának tűnik, a falu kicsinosítása már régen nem jellemző. Mára e szép tradíciók már elkoptak, elvesztették egykori izgalmukat, örömeiket, szépségüket.

Szent életű Erzsébet igazságai felértékelődtek, s ma is aktuálisak. Ma is vannak nélkülöző szegények, gyógyításra szoruló betegek, elhagyott gyerekek, és ma is vannak a másikat semmibe néző dölyfös élvhajhász pukkansok, vagyont harácsoló törtetők, akik csak önmagukért élnek. Ha életünket úgy szervezzük, hogy örömünkből másnak is jusson, ha másnak gondjában, bajában segítünk, ha egymásra is vigyázunk, akkor olyat cselekszünk, amely méltó Szent Erzsébet életszentségéhez, példás alázatához.

Az igaz értékeket nem kezdi ki az idő, azok átéljük az emberöltőket, az évszázadokat. Szent Erzsébet élete, tanítása és cselekedetei ezt bizonyítják nekünk. Legyünk méltók az ő földi életéhez, példájához itt e kis hazában, és szűkebb otthonunkban, Leányváron.

*Dr. Szakmár János*

## Márton-nap

### Ki volt Szent Márton?

Márton Savaria külvárosában született 316-ban vagy 317-ben. A legenda szerint besorozták a római hadseregbe. Nemcsak vitészségével tűnt ki, hanem jóságával, a betegek és a szegények iránti részvételével is.

A legenda szerint egyszer Amiens városkapujánál télen megpillantott egy didergő koldust, s annyira megszánta, hogy köpönyegét levéve kettéhasította, s felét odavette a szűkölködőnek. Ezután éjjel álmában megjelent neki Jézus, és tudomására hozta, hogy koldus alakjában vele tett jót.

A látomás hatására tizennyolc éves korában megkeresztelkedett, s húszévesen elhagyta a katonai pályát. Poitiers püspökéhez, Szent Hilariushoz csatlakozott, aki rövidesen kisebb egyházi méltósággá nevezte ki. Ezután hazatért, hogy a keresztény hitet terjessze. Később visszatért a franciaországi Poitiersbe, ahol kolostort alapított. 371 körül a nép és a papság Tours püspökévé választotta. Mint püspök továbbra is szigorú, önmegtartóztató életet élt, ő építette a város első keresztény kápolnáit, s a hagyományok szerint ember szeretete, jósága, irgalmassága, egyszerűsége, igazságossága, és kiváló szónoki képességei nagyon népszerűvé tették. Tourshoz közel, Candesban halt meg 397 és 401 között.

### Libák Márton napon

Márton nem vágyott a püspöki rangra. Inkább elbújt rajongói elől, remete szeretett volna lenni. A polgárok azonban mindenfelé keresték. Végül a libák közé menekült az istállóba. Ahogyan azonban a libák meghallották az emberek közeledését, gáogni kezdtek. Erre az emberek ki-

nyitották az istállóajtót, a libák pedig elárulták Márton rejtekhelyét. Így ő is belenyugodott a közakaratra, s a libák közbenjárásával elfogadta a püspöki széket.

November 11-én, Márton napján szokták a hizlalt ludakat levágni és megsütni. Szent Márton napja valaha az óév utolsó ünnepe volt. Ekkorra már hordókba került az újbőr, bezsákolták a kamrákba a lisztet, a betakarított terményt. Véget értek a mezőgazdasági munkák, elszámoltak uraiknak a jobbágyok, megfogadták az új pásztorokat. A házasemberek a disznótorokra, a kisgyermekek pedig a tél örömeire készülődtek, mert a népi hagyomány úgy tartja, rendszerint ilyenkor esik le az első hó.

### Hagyományok

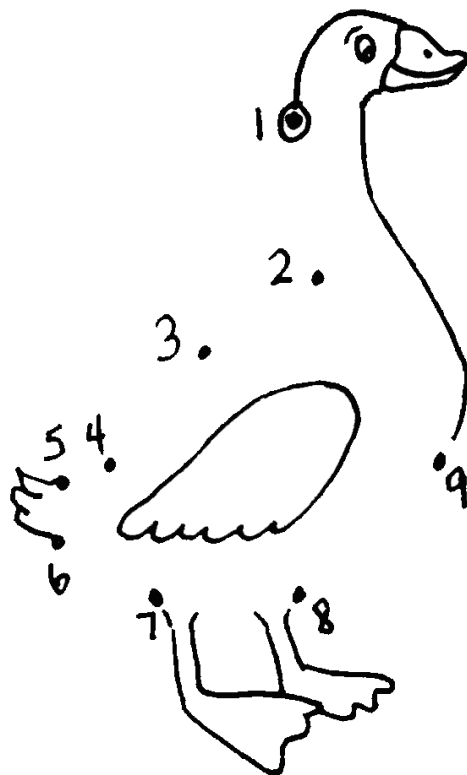
Márton-napon országsszerte lakomákat rendeztek, hogy egész esztendőben bőven ehessenek, ihassanak. Úgy tartották, minél többet isznak, annál több erőt és egészséget isznak magukba. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. "Aki Márton napon libát nem eszik, egész éven át éhezik" - tartották. A liba csontjából az időjárásra jósoltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Az aznapi időből is jósoltak: "Ha Márton fehér lovon jön, enyhe tél, ha barnán, kemény tél várható." Egy kalendáriumi regula szerint: "Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál." "A bornak szent Márton a bírása" - tartja a mondás, azaz ilyenkor iható az újbőr, más jelentése szerint az őszi időjárás dönti el, hogy milyen lesz a bor.

## Ünnep

### Kedves Gyerkeök!

A következö feladat nektek, kisebbeknek szól, ahol Mártont eláruoló libák közül kell az egyiket megrajzolni.

Kösd össze a számokat emelkedö sorrendben! Ha ügyesek vagy, amikor a legnagyobb számhoz érsz, egy szép libát fogsz látni a papíron. A feladat könnyünek tünik, de figyelj oda, hogy minél szebb legyen a libád! A nagy testvérek segíthetnek neked, de ha egyedül is ügyesen megy, akkor kérd meg öt, hogy amíg te rajzolsz, meséljen neked Szent Márton legendájáról. Ha ö nem ismeri a történetet vagy nincs nagyobb testvéred, akkor anya vagy apa biztos elmeséli neked.



### Márton-napi libaleves

*Kezdöknek lüdgégetésztával  
haladóknak májgombóccal*

Hozzávalók:

1 szép, nagy libaaprólék, 3-3 sárgarépa és petrezselyemgyökér, 1-1 kisebb karalábé és zeller fél csokor petrezselyem, 1-2 szál zellerzöld, 2 gerezd fokhagyma, 1 vöröshagyma, 1 kiskanál egész bors, 1 püpozott evökánál só, 20 dkg lüdgégetésztá.

A májgombóchoz: 30 dkg pecsenyelibamáj, 2 zsemle, 2 tojás, 2 püpozott evökánál liszt, kb. 6 evökánál zsemlemorzsa, 1-1 kiskanál só és majoránna, 1 morkáskánál örölt fekete bors, fél csokor petrezselyem, fél fej vöröshagyma, 2 evökánál olaj

A libaaprólékot megmossuk, a bőrt minden darabjáról amennyire csak tudjuk, lefejjük. Az aprólékot fazékba rakjuk, kb. 5 liter vizet ráöntünk, fölforraljuk, habját szürökánállal leszedjük. Az összes zöldséget megtisztítjuk. A kétféle répát elnegyedeljük, a karalábét és a zellert elfelezzük, petrezselyemmel és zellerzölddel a levesbe dobjuk. A fokhagymát megtisztítva, a vöröshagymát megmosva, de héjastól

adjuk hozzá. Megfűszerezük és kis lángon, ügyelve, hogy csak gyöngyözve forrjon, 2 órán át főzzük, majd rövid pihentetés után leszürjük. A lüdgégetésztát enyhén sós vízben kifőzzük, leszürjük, és külön kínáljuk a leveshez. Ha májgombóccal készítjük, a máját a vízbe áztatott, majd kifacsart zsemelével ledaráljuk. A tojásokat, a lisztet és a zsemlemorzsat beledolgozzuk, megsózzuk, majoránnával és borssal fűszerezük. A petrezselymet és a megtisztított hagymát finomra aprítjuk, az utóbbit az olajon megfuttatjuk, majd ezeket is a májhoz adjuk. 10 percig pihentetjük, azután a masszából nedves kézzel 8 gombócot formálunk, majd sós vízben kifőzzük. Célszerű először csak egyet kifőzni, hogy megtapasztaljuk, nem túl lágy-e, nem fő-e szét. Ha lágy lenne, egy kiskanálnyi lisztet keverhetünk még hozzá. Tálaláskor a levest leszürjük. Személyenként 1-1 májgombócot a tányérokba téve a forró levest rámerjük.

Elkészítési idő: 3 óra. Egy adag: 1602 kcal / 383 kJ.

Italajánlat: száraz fehérbor: Mátraaljai királyleányka 2000.

## Emlékezünk

### Emlékezés Rásó Lászlóra

Ismét szegényebb lett Leányvár. Eltávozott közülünk egy 56-os hős és szeretett kollégánk.

Szerénységénél csak kötelességtudata volt nagyobb.

Általában nem beszélt 56-os helytállásáról, pedig nemzetőr ezredesként lehetett volna büszke rá. Jellemes, egyenes ember volt, aki a felelősségre vonás elől sem menekült el, ha-nem vállalta a börtönt is. Élete példaértékű.

Kollégaként precíz és pontos emberként ismertük. Mindig többet tett a jel-

képes asztalra, mint amennyit elvett onnan.

Tavasszal, amikor a temetőt rendeztük félrevont és megmutatta hol szeretné a sírhelyét. Tréfálkozva mondtam, hogy ráérünk ezt évek múlva megbeszélni. Mintha érzete volna. Akaratát tiszteletben tartottuk. Az 56-os hős, a tisztcsaládapa és nagypapa végképp megnyugodott.

Aludj békében Laci bácsi, emléked megőrizzük!

*Tóth János  
polgármester*

### Búcsú előtt Halottak napján

Két hely van, ahol igazán egyenlőnek érzem az összes embert. A templom és a temető.

Mindenszentek és a halottak napja a megemlékezés napja. Hívó és nem hívó, gazdag és szegény, gyermek és agg felkeresi szeretteit a temetőben, ahol virággal és pislákoló gyertyafénnyel emlékezik, miközben megszűnik körülötte tér és idő.

Ilyenkor felszakadnak a régi és még alig gyógyuló sebek, mialatt szívünk megtelik melegséggel s megjelenik előttünk egy-egy régi kép, pici emlékmozsaik. S paradox módon szívünkben ott van a mély, tompa fájdalom is.

Azonban mindenkiben közös az emlékezés, a sírok rendezése, széppé tétele. A néphit szerint, azért kell megszépíteni a sírokat, hogy a halottak szívesen maradjanak nyughelyükön. A gyertyát azért gyújtják, hogy az elkóborolt lelkek visszataláljanak saját sírjukba, és ne kísértsék az élőket.

Elborítjuk a sírokat virágokkal, mécsesekkel. Gondosan, féltő odafigyeléssel helyezzük el az elmúlás jelképes virágait. Minden mozdulatunkkal az eltávozott halottunkhoz fordulunk... és nemcsak ezen a napon.

*Domavári Zsanett*

#### Az ünnep eredete

Halottak napját, november másodikát az egyház 998 óta tartja. A megemlékezés Szt. Odiló clunyi

apát nevéhez fűződik. Ezt a napot minden Cluny anyaszentegyházhoz tartozó bencés házba bevezette és ez a mai napig fennmaradt.

November 1-jén a Mindenszentek /Festum omnium sanctorum/ ünnepe van, ez a katolikus egyház ünnepe. Az ünnep történetére már a 4. században is voltak utalások. A Mindenszentek ünnepét május 13-án tartották vasárnap.

Az ünnep a VIII. században november elsejére tevődött, ami nálunk már közünnepnek számított ebben a században.

#### Halottak napján

*Halottja van mindannyiunknak,  
Hisz percről-percre temetünk,  
Vesztett remény mindenik percünk  
És gyászmenet az életünk.  
Sírhintolunk, gyászolunk mindig,  
Temetkező szolgák vagyunk!  
-- Dobjuk el a tettető álcát:  
Ma gyásznap van, ma sírhatunk!  
Annyi nyomor, annyi szenny, vétek  
Undorít meg e sárgolyón...  
Hulló levélt hányszor feledtet  
A megváltó, a gyilkos ön!...  
Óh, hányszor kell a sírra néznünk,  
Hogy vigasztaljuk önmagunk --  
-- Dobjuk el a tettető álcát:  
Ma ünnep van, ma sírhatunk!...*

*Ady Endre 1899*



### Szeptemberi és októberi események kultúrscsoportjaink életében



A dániai hazatérésünket követően egy nagyon rövid pihenő után augusztus közepén a „Schwabensfest” rendezvényen Pilisvörösváron szerepelt ifjúsági és felnőtt táncsoportunk. Muzsikusaink szerte-széjjel voltak, így maradt a gépzenei kíséret.

Vége lett a nyárnak, belezuhantunk a szeptember-be. A hideg idő talán jót is tett az iskolakezésnek, a gyerekek nem vágyódtak annyira a szabadba, és gyorsabban előkerültek a táskákból a könyvek és a füzetek.

Csoportjaink már augusztus utolsó hetében megkezdték a próbákat. A kicsik és a kicsit nagyobbak három napon keresztül játszottak, táncoltak az ismét életre hívott tánc tábor keretein belül. Ifjúsági táncosaink a budafoki fellépésre készülődtek, ahova szülői felügyelettel engedték el őket. Két fellépés is volt a Borfesztyálon, de a másodikat az eső szétkergette. Volt egy kis szokásos baki a CD-vel, nem az a szám indult, amire a táncosok készültek, lehetett volna több és lelke-sebb néző.

A fellépés ugyanúgy 1-jén volt, mint amikor felnőtt csoportunk jó néhány tagja, meghívott vendégként vett részt Németh Gergő és Jakab Gyöngyi esküvőjén. A nézők, érdeklődők között is sokan voltak a „táncos” vonalról. Az esztergomi bazilika felé tartó lakodalmas menetet a Leányvár Sramli vezette. Kedves Gergő és Gyöngyi, nyomtatott formában is sok boldogságot kívánunk nektek!

Az idei Falunap a Leányvár Sramli 10 éves születésnapja is volt egyben. Igen, már 1997 óta van zenekarunk! Köszönjük nektek fiúk a rengeteg tánc kíséretet, felvonulásokat, bálakat, bulikat. Mindig azt érezzük, hogy mellettünk álltok, zenész vidámságotok sohasem fogy ki, nélkületek fellépéseink szürkébbek. A három alapító tag Weisi, Witzes és Kopasz, akarom mondani Weisenburger Csaba, Witzenleiter Zoltán és Gerstner Tamás. Már az ötéves születésnapokon köszönthettük Kelenföldi Csabit, Kosztka Robit, Frank Gyurit és Kosztka Viktort. Most újabb két taggal bővült az ünnepeltek sora; Schiller István és Rest Dávid is átélhette a köszöntés kissé meghatározó felemelő érzését. Gyarmati Gyuri délután

nem tudott eljönni, de szerencsére az esti bálon neki is átadhattuk kis ajándékunkat. Bársonyi Attila most is a keverőpult mögött segítette zenészeinket, mint már olyan sokszor az elmúlt évek alatt.

A 10-es szám másként is kötődik szeptember végi rendezvényünkhöz. 1998-ban egy táncos lány gyógyulásáért szerveztünk első alkalommal sátoros fesztivált Leányváron. Reméljük, még sokan emlékeznek a salakos pályán felállított cirkuszi sátorban lezajlott eseményekre. 10. alkalommal volt szeptemberben „sátoros” buli kis falunkban. Csak zárójelben jegyezném meg (kétszer nem tudtuk a sátor árát kikalkulálni, így ezen két alkalommal 2004-ben és 2006-ban nem állt sátor a pályán). Ebben az évben szerencsénkre több támogatónk is hozzájárult a Falunap lebonyolításához. Köszönjük nekik a segítséget: Tagscherer József, Szakmár László, Kovács István, Grósz Béla, Kiss Lászlóné, Boros László, Engler Szabolcs, Schmidt Ferenc, Adamik Sándor, Csurka Imre, Molnár Jenő, Schmidt Attila, Juhos Tamás, Pléli Zsolt, Waldi Kft., Gálicz Ferenc.

Szeptember 21-én, pénteken sokan tevékenykedtünk azon, hogy estére a Makonya Band muzsikájára elindulhasson a szórakozás, s hogy osztrák vendégeinket finom vacsorával fogadjuk. A szikrázó napsütés után estére kissé didergőssé váló időben a Pramtaler Volkstanzgruppe andorfi kis küldöttsége (23-an voltak) örömmel fogadta a „legyetek üdvözölve” pálinkát, és az azt követő magyaros ételt. Kik is ők? 2004-ben, Rigában voltunk velük közös szálláshelyen, majd tavaly meghívtak bennünket születésnap rendezvényükre. Részletes bemutatkozásuk megtalálható a [www.pramtaler-volkstanzgruppe.at/](http://www.pramtaler-volkstanzgruppe.at/) oldalon.

Vendégeink másnap, szombaton egy rövid esztergomi városnézés, bazilikai kupolamászás után bekapcsolódtak a templomunk körül gyülekezők közé, hogy részesei lehessenek felvonulásunknak.

Plébánosunk gyümölcsáldásának kierősítése elmaradt, és ezáltal csak a közelben tartózkodók hallhatták. Sajnáljuk, legközelebb erre jobban oda kell figyelnünk! A menet sem volt teljes, mert a solymáriak busza eltévedt, rossz helyre állt ki, pedig nagyon szép lett volna a solymári ruhákat látni a felvonuláson! Szerencsére a szentiváni

## Nemzetiség

fűvőzenekar nem késett és fűjták is szépen a térzenét, a menetet, majd a sátorban a színpadon is megállták a helyüket. Népviseletbe öltözött óvodásaink izgatottan keresték helyüket a sorban és ki-kitekintettek a közelükben haladó szüleik felé. A napsütéses időben sokan követték a felvonulókat, a házakból, udvarokból is rengeteg szempár kíséerte a szereplőket. A szép nagy sátorban mindenki gyorsan megtalálta a helyét, de akadtak, akik a szabad ég alatt nézték a programot.

A délutáni műsor kezdeteként először felnőtt csoportunk üdvözlő tánca következett. A „Schwabenfest” új gyerekszólásai a közelmúltban sok-sok táncpróbán vettek részt, hogy el tudják táncolni a rájuk szabott koreográfia részét. Ismét lezárult egy szakasz azok életében, akik eddig, mint kisgyerekek „szólózhattak” a „nagyok” előtt.

Kedves Réka, Peti és Ricsi (Berényi Réka, Csizmadia Péter és Frank Richárd), köszönjük nektek, hogy mindig számíthattunk rátok! Lelkesen minden felnőtt próbán, amikor kellett ott voltatok, nyugodtan léphettünk a színpadra, tudtuk, éreztük, hogy bízhatunk bennetek. Jó volt veletek együtt szerepelni és örülünk, hogy továbbra is eljártok a felnőtt próbákra. Az átmenetet most Csizmadia Kriszti – aki már sokszor szerepelt a felnőttekkel - képviseli, az ő vezérletével Balogh Viktória, Schmidt Ferenc és Szikora Márton a gyermektáncosportból az új generáció. Bár Marci egy sajnálatos kéztörés miatt nem tudott fellépni, de Viki és Feri remekül ellátták a rájuk bízott feladatot.

Polgármesterünk, Tóth János nem tudott a rendezvényen részt venni, mert ekkor éppen Görögországban tartózkodott, így helyettese Papp Pál alpolgármester köszöntötte az egybegyűlteket. A pilisszentiváni fűvósok remek műsorát követően az osztrákok előadása szép színfoltja volt falunknak. A csapkodós, csattanós legényesek mellett, hangosan, szépen, tájszólásban énekelték végig egyes táncaikat. Táncosaink, zenészeink közül már sokan többször is láttuk őket és reméltük, hogy a leányvári közönségnek is tetszeni fog szomszédjaink előadása.

Ezt követően került sor zenekarunk hivatalos köszöntésére. Az alpolgármester úr adta át a guruló ládát, amelyet a muzsikuskellékek tárolására, szállítására kaptak. Táncosaink, énekeseink és a kisebbségi önkormányzat ajándékait is átvehették

a fiúk. A felszólalók dicsértek, köszöntöttek és köszöntek, aztán a fiúk zenéltek egyet.

Erre a zeneszóra hordták fel a judosok a szőnyegeiket a színpadra. A megtartott bemutatójuk érdekes volt. Ezután ismét ünneplőket köszönthetünk a színpadon. 2005-ben táncosportunk 10 éves évfordulóján az alapító tagok kis cipőcskét, csizmacskát kaptak. Ezt a szokást tavaly is folytattuk, és most szép számmal vehették át táncos relikviáinkat az ünnepeltek. Álljon itt a köszöntöttek névsora: Domavári Zsanett, Gáspár Kinga, Gecső Leila, Guttin Réka, Hatala Judit, Németh Gábor, Németh Gergely, Silling Viktória, Szabó Katalin, Szabó Noémi, Vácza Alexandra és Zselef Norbert.

Ezután mini, majd a gyermektáncosport mindig nagy szeretettel fogadott fellépése következett. Mindkét csapat igyekezett a közönségnek a legjobb tudását nyújtani. Ügyesek a kicsik és a nagyobbacsok egyaránt, az első fellépés izgulós örömét is jó volt látni a táncosok és az oktatók szemében.

Dalkörünk énekei között megtalálható volt a vidámság és az izsgatás öröme, valamint a honvágy szívszorító érzése is. Egy kis segítség is elkelt, mert Gabi hangszerének kontakthibáját csak az ifjú férjnek, Gábornak a közbenjárásával sikerült megoldani. A solymári fűvőzenekar remek kíséretével az Edelstein táncosport fiataljai szép bemutatót tartottak Manniger Miklós táncaiból. Ezek az általunk táncolt Wenczl Józsi koreográfiáktól teljesen eltérő motívumok a szép solymári viselettel elnyerték közönségünk tetszését. Az andorfiak pados ugralós produkciója előtt harmonikásuk fergeteges szólóját elragadtatással nézte és hallgatta mindenki. Ifjúsági és felnőtt táncosaink mindent megtettek annak érdekében, hogy a műsor vége ne laposodjon el. A végén a „Zenész polkát” a gyermek, az ifjúsági és a felnőtt táncosaink közösen táncolták el a zenészeinknek. Nem maradhatott el a születésnap torta sem, amelynek gyertyáit nem lehetett gond elfújni fűvósainknak. A délutáni műsort a spontán elénekelt „Boldog születésnapot”, majd a „Kacsatánc” közös körbeugrálásos bolondozása zárta.

Az esti bálon a Buzás Bálint karnagy vezette Schaumarer Musikanten kezdett. Az elején kicsit nehezen indult, de a zenekar műsorának második részére sokan visszatértek a sátorba, és remek



hangulat kerekedett. A következő blokkban a hazai pálya előnyét élvező ünnepeltek álltak a színpadon. Szép volt fiúk! Harmadikként a kicsit másfajta stílusban játszó L.F. együttest köszönthettük. Szerencsére sokan jöttek el ezen az estén nemcsak Leányvárról, de a szomszéd településekről is. A vendégzenekarok is ingyen vállalták a szórakoztatást, ezzel lehetővé tették az ingyenes belépést. Köszönjük NEKTEK kedves zenészek!

Külföldi vendégeink a vasárnapi reggeli után búcsúztak el és indultak vissza Ausztriába. Köszönjük segítő asszonyainknak, hogy mint már oly sokszor most is feláldozták hétvégéjüket, és remek vendéglátást varázsoltak a kultúrház falai közé! A sátorban és a környékén egy kis vasárnap délelőtti sportfoglalkozásnak voltunk tanúi Pfluger Antal irányításával, akinek ezt, és a vendégeink elhelyezésében nyújtott segítségét is köszönjük!

A Falunap óta eltelt időben kultúrcsoportjaink tagjai több szereplésen is részt vettek. Csak néhány szóban, a kistrégiós nyugdíjas megemlékezésen, Dorogon a dalkörünk két harmonikás segítsé-

gével lépett fel. Szomódon a megyei fűvóstalálkozó zenekarunk svábmuzsikája üdítő volt a rengeteg hangoskodó oberkrainer zenét játszóknak között. A 20 éves évfordulóját ünneplő vértessomló dalkört voltunk köszönteni. Két harmonikásunk, köszönhető a többszöri próbának, szépen kísérte az énekeseket. Szép estét tölthetünk el több dalostársunkkal közösen. Biatorbágyon, a nemrég épült színházteremben zenészeink mindenféle erősítés nélkül arattak nagy közönségsikert. Ifjúsági és felnőtt táncosaink műsora is szépen sikerült. És végül a leányvári idősök délutánján gyermekcsoportunk és dalkörünk is fellépett, majd másnap, október 21-én 37 alapító tag részvételével megalapítottuk kulturális egyesületünket! A működést a bírósági bejegyzés után tudjuk megkezdeni.

*Gáspár Tibor*

## Cselgáncs



### Magyar Bajnokság Piliscsabán

Az U23 és Junior B Magyar Bajnokságot a Mezőgazdasági és Erdészeti Szakközépiskola színvonalas csarnokában rendezte a TITÁN és Leányvári SE. A színvonalat emelte, hogy indult a versenyen Mészáros Anett (junior VB 1. hely, felnőtt VB 3. hely) Baczkó Bernadett (felnőtt VB 3. hely). Mindkét versenyző már olimpiai induló, a férfiak között indult Bor Barna (junior VB 2. hely). A leányváriak szép sikereket értek el.

Egyéni eredmények: +78 kg Török Viktória 1. hely, 63 kg Sass Dorottya 3. hely, 48 kg Dobosi Szabina 3. hely, 78 kg Diviki Barbara 3.

hely TITÁN - Leányvár, 100 kg Péntek Zoltán 3. hely, 48 kg Urbanics Roxána 4. hely, 70 kg Révész Csilla 4. hely, 78 kg Zupkó Noémi 4. hely, 63 kg Weszelovszky Emese 5. hely, 78 kg Zsiros Noémi 5. hely, 60 kg Horváth Krisztián 5. hely, 63 kg Kocsis Viktória 5. hely, 81 kg Szikszai György 7. hely, 63 kg Sűrű Barbara 7. hely.

Junior B korcsoport Ipacs László 55 kg 5. hely. Serdülő Magyar Csapatversenyben a leányvári lányok 2. helyezést, a fiúk 7. helyezést értek el.

Felkészítők és szervezők: Pfluger Antalné, Deák Attila, Nagy József, Pfluger Antal.

### Három új magyar bajnok

Három bajnoki címet szereztek a leányvári cselgáncsozók a 3. osztályú Felnőtt Magyar bajnokságon.

Remek versenyzéssel aranyérmet szerzett 48 kg-ban Urbanics Roxána (ifjú korú) és 100 kg-ban Péntek Zoltán (U23-as korcsoport) 78 kg-ban pedig Zupkó Noémi (ifjú korú).

Második helyezettek: 48kg Dobosi Szabina ifjú korú, 70kg Kocsis Viktória ifjú korú.

Harmadik helyezettek: 60 kg Horváth Krisztián U23-as korú, +100 kg Kiss Gergő 73 kg

Vass Ádám. Juniorok 63 kg Sűrű Barbara, 63 kg Weszelovszky Emese, 70 kg Révész Csilla ifjú korú.

Ötödik helyezettek: 70 kg Molnár Fanni, 73 kg Schuszter János, 63 kg Dienes Mónika.

Budapesti UTE rendezte a serdülő B kategóriájú Magyar bajnokságot, ahol a leányvári sportolók a következő eredményeket érték el: Szikora Kristóf 3. hely, 5. hely Laky Richárd és Faragó Norbert.



*Pfluger Antal  
SE elnök*

# Munka világa

## Alkalmi Munkavállalói Kiskönyv

Leírok néhány fontos információt az alkalmi munkavállalói könyvvel történő munkavállalás előnyeiről, az AM könyv kiváltásának szabályairól, feltételeiről.

Alkalmi Munkavállalói Könyvvel foglalkoztatható:

- munkaviszonyba munkavállalóként az a személy léphet, aki a 16. életévét betöltötte
- munkaviszonyt létesíthet a 15. életévét betöltött diák is, tanítási szünet időtartama alatt
- a menekültként vagy menedékesként elismert, továbbá bevándorlási engedéllyel vagy letelepedési engedéllyel rendelkező külföldi
- az Európai Gazdasági Térség állampolgára és tartózkodásra jogosult hozzátartozója.
- az a külföldi személy, aki magyar állampolgárral Magyarországon együtt élő házastárs, továbbá a magyar állampolgár olyan özvegye, aki az elhunyt házastárssal annak halála előtt legalább egy évig Magyarországon együtt élt
- ideny munka keretében foglalkoztatott külföldi személy
- előnyugdíjban részesülő személy.

Az Alkalmi Munkavállalói Könyv kiváltása:

Az alkalmi munkavállalói könyv ingyen igényelhető a munkavállaló lakóhelye, illetve tartózkodási helye szerinti illetékes munkaügyi kirendeltségeken.

Ez leányvári lakosok számára a Közép-Dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Dorogi Kirendeltség: 2510 Dorog, Kálvária u. 18. tel. 0633431-448; 441-801

Ügyfélfogadás: H-P: 8-12 h; Információs ügyelet: H-Cs: 8-16 h, P: 8-13 h

Aki álláskeresési-járadékban részesül, az alkalmi munkavállalói könyvet annál a kirendeltségnél kérelmezze, ahol részére az ellátást megállapították.

Az Alkalmi Munkavállalói Könyvvel való foglalkoztatás idejének szabályai:

- Ugyanannál a munkaadónál folyamatosan legfeljebb 5 egymást követő naptári napig. A több (legfeljebb 5) napra létesített munkaviszony esetén a közteherjegy (ek)et az utolsó napon kell beragasztani.
- Egy naptári hónapon belül legfeljebb 15 naptári napig.
- Egy naptári éven belül legfeljebb 90 naptári napig, több munkáltatónál egy naptári évben összesen 120 naptári napig.

Az Alkalmi Munkavállalói Kiskönyv használata:

- amennyiben a munkáltató egyéni vállalkozó a fehér rész a kitöltendő
- ha a munkáltató magánszemély vagy kiemelten közhasznú szervezet, akkor a kék részt kell használni
- mezőgazdasági idenymunkásként foglalkoztatja: a zöld rész a kitöltendő
- a közteherjegyeket a postán lehet megvásárolni

- az hogy hány forint értékű közteherjegy beragasztása szükséges, az attól függ, hogy mennyi volt az aznapi kifizetés. Ez egy táblázatban van összefoglalva a kiskönyv elején. Minimum 1800 Ft-ért maximum 4600 Ft-ért lehet dolgozni egy nap. A tévedések ellenére nem órabér, hanem napidíj van. (Tehát nincs kikötve hogy 1 óra vagy 12 óra alatt keresünk 4600 Ft-ot.)

Az Alkalmi Munkavállalói Könyvvel történő munkavállalás előnyei:

- Az alkalmi munkavállalói könyv alkalmazása munka szerződésnek minősül, amely a jogszerű munkaviszony keretében történő foglalkoztatás egyik formája.
- A munkanélküli ellátásra való jogosultsághoz szükséges – 4 éven belül legalább 200 nap – munkaviszonyt akár 1 éven belül is megszerezheti.
- Az alkalmi munkavállalói kiskönyvvel foglalkoztatott munkavállaló a munkáltató által beragasztott közteherjegyek alapján, nyugdíjához szolgálati időt gyűjt.
- Aki Munkanélküli-járadékot kap, annyi nappal toldódik ki a járadék folyósítása, ahány napot dolgozik, mivel az alkalmi munkában töltött idő alatt a munkanélküli-járadék folyósítása szünetel.

Ha az alkalmi munkavállaló éves jövedelme kevesebb, mint a minimálbér éves összege, és más bevallásköteles jövedelme nincs, az alkalmi munkával szerzett bért nem kötelező bevallani.

Néhány fontos szabály:

- Minden év elején, január 15-ig az alkalmi munkavállalói kiskönyvvel el kell menni a kiváltási helyre (munkaügyi kirendeltségre) akár dolgozott vele akár nem. Igazolást adnak ki a ledolgozott munkanapokról ill. érvényesítik a következő évre.
- Tanács: Aki az egy év alatt sokat dolgozott a könyvvel és azóta nem vitte be a munkaügyi kirendeltségre a könyvét rögzítés céljából, annak azt tanácsolom, hogy novemberben vagy decemberben ezt tegye meg. Januárban így is be kell majd mennie újra, de akkor már csak az addig összegyűjtött napokat kell rögzíteni majd az éves igazolást kiadni, ami így kevesebb időbe telik.
- Az Alkalmi Munkavállalói Könyv oldalanként szigorú számadású, sorszámossal ellátott közokirat, amelybe bejegyzést csak a kiállító és a munkáltató tehet!
- Az Alkalmi Munkavállalói Könyvet a munkavállalónak a napi munkába lépést követő munkáltatói bejegyzések után magánál kell tartania!

További információ az alkalmi munkavállalói kiskönyvben szereplő tájékoztatóból és a munkaügyi kirendeltségeken kapható, ill. utánanézhettek a [www.afsz.hu](http://www.afsz.hu) oldalon.

Madar Veronika

## Nyitott oldal

### Szellő Tiborra emlékezünk

Szeptember 29-én 75 éves korában Budapesten elhunyt községünk köztisztjeletben álló, egykori kedves lakója Szellő Tibor tanár, újságíró.

A Szellő család a nagy népeségmozgás időszakában, 1947-ben települt Leányvárra. A háborút követő időszak sok nehézsége közepette a család tagjai aktívan segítettek a községi civil élet újraindulását. Az anya, Szellő Istvánné községünk első óvónője, majd óvodavezetője volt. Sok, ma már időkorú leányvári az ő általa szervezett napköziotthonban ismerkedett meg élete első közösségével.

Az apa a leányvári temetőben nyugszik.

Tibor a háború utáni közösségi sportélet lelkes szervezője volt. Még volt futball-pálya és futballcsapat. Tibor fia, István az egyik népsze-

rű kereskedelmi csatorna hírműsorában naponta közvetíti számunkra a nagyvilág eseményeit.

A család budapesti munkahelyük lévén, a fővárosba költözött, de a leányvári kötődés mindvégig megmaradt. Segítettek, amiben csak tudtak. Tibor közre-működésével készült el nyomtatásban a „Leányvári Daloskönyv”. Felesége, Rózsa egy Anyák napi dokumentumfilmen mutatta be Leányvárt a televízióban. A Hagymányörző lakodalom felvett anyaga a család segítségével készült el élvezhető minőségben.

Szellő nénit 80 évesen a leányvári óvodában köszöntöttük.

Őszinte szívvel osztozunk a család fájdalmában, és hálás köszönettel őrizzük emlékét!

Tisztelői és barátai nevében

*Szakmár Jánosné  
ny. óvodavezető*

### Halálon innen, halálon túl

Az őszt az elmúlás évszakának tartjuk, a november pedig az a hónapunk, amikor az év egészéhez képest többet forognak gondolataink halottaink és a halál körül. Sajnos azonban előfordul az is, hogy egyéni tragédiák hozzák közelebb hozzánk ezt a fájdalmas, elfogadhatatlan és megfoghatatlan témát...

Bárki, aki a halállal kapcsolatos témában keresett irodalmat, biztos találkozott Polcz Alaine nevével. Az író és pszichológus szeptember 20-án hunyt el.

Polcz Alaine 1922. október 7-én született Kolozsváron. Az EL-

TE Bölcsészettudományi Karának pszichológia szakán végzett 1949-ben. Ugyanebben az évben ment feleségül Mészöly Miklós Kossuth-díjas íróhoz. Élete, munkássága igen gazdag, foglalkozott mentális betegek művészetterápiájával, játékdiagnosztikával, több játékosztnek ő a kidolgozó-



ja. A SOTE II. számú Gyermekklinikáján pszichológusa volt a súlyos beteg, haldokló gyermekeknek és hozzátartozóiknak Sok segítséget nyújtott haldoklóknak, haldoklók hozzátartozóinak, kutatta a halál és haldoklás pszichológiáját, számos tanulmánya és könyve jelent meg ezzel kapcsolatosan.

Pszichológiai munkái kézikönyveknek számítanak. Foglalkozott a gyerekek halálának kérdésével is, illetve a halál pszichológiájának a tudományával. Az ő nevéhez fűződik a Magyar Hospice Mozgalom megalapítása és elindulása. Ő volt a Magyar Hospice Ala-

pítvány elnöke. A Magyar Hospice Alapítvány létrehozása érdekében végzett munkásságáért, a gyermekek pszichés és idegrendszeri betegségeinek gyógyítását szolgáló új diagnosztikai módszerek kidolgozásáért 2001-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjét.

Néhány főbb műve: Bábjáték és pszichológia (1966), Aktív játékdinamika és játékkerápia (1974), A halál iskolája (1989), Meghalok én is? A halál és a gyermek (1993), Éjjeli lámpa (1996), Ideje a meghalásnak (1998), Világjáték (1999), Gyászban lenni (2000), Élet és halál titkai (2001), Gyermek a halál kapujában (2001), Karácsonyi utazás (2002), Kit siratok? Mit siratok? (2003), Rend és rendetlenség (2004), Kit szerettem? Mit szerettem? (2004), Együtt az eltávozottal (2005).

Mielőtt írnék a Magyar Hospice Alapítványról, engedjenek meg néhány mondatot magáról a hospiceről, és annak szellemiségéről.

A hospice ellátás a beteg életminőségének javítását tűzte ki célul. Legfontosabb jellemzője az, hogy a gondoskodás nem csupán a beteg testi, hanem a lelki, szociális és spirituális igényeire, és a hozzátartozók segítésére is kiterjed mind a betegség fennállása, mind a gyász ideje alatt.

A hospice ellátás életük utolsó szakaszában lévő betegeknek segít. Erre az állapotra különösen jellemzőek a kínzó tünetek, fájdalmak, ezek enyhítése a hospice ellátás alapvető célja.

A hospice gondozás a beteg személy méltóságát mindvégig tiszteletben tartja. Ez tehát azt jelenti, hogy a beteggel szembeni őszinteséget kell tanúsítani. Fontos továbbá, hogy a betegsége során egyenrangúan kezeljék, állapotáról mindenkor tapintatosan tájékoztassák a realitást képviselve, de a reményt soha fel nem adva. A beteg bevonása elengedhetetlen a hospice szemléletű ellátásba. Ismernie kell állapotát, tünetei eredetét, a kezelési módszereket, a várható hatást és a mellékhatásokat. A hospice tiszteletben tartja minden beteg vallási meggyőződését, és lehetővé teszi a vallásgyakorlást, bármely felekezet híve is. Ugyanígy tiszteletben tarja a nem hívő beteg világnézetét, kívánságait is.

A betegek ellátását speciálisan felkészült szakemberekből álló csapat végzi, melyben hospice orvos, hospice nővér, fájdalomcsillapító szakorvos, pszichológus, lelkész, szociális munkás, gyógytornász és sok önkéntes segítő vesz részt.

Alapvető cél az is, hogy a beteg ember élete utolsó részét az otthonában, családjá körében élhesse, ezért a hospice ellátás során fontos szerepet kap a családdal való szoros együttműködés, a család bevonása és folyamatos segítése a beteg körül.

A gyógyíthatatlan betegség mindvégig nagy lelki

megterhelés a beteg és a családja számára. Az érzelmi és lelki támogatás mind a beteg, mind a családtagjaik részére a hospice ellátás bázisát képezi. A hospice szolgálat mindenki számára térítésmentes, hiszen az emberhez méltó halál minden ember alapvető joga. (forrás: [www.hospicehaz.hu](http://www.hospicehaz.hu))

Magyarországon 1991-ben a Polcz Alaine által vezetett Magyar Hospice Alapítvány megalakulásával jelent meg a hospice szemléletű ellátás. Kezdetben még csak néhány önkéntes által elindított otthoni ápolás történt, majd ez bővült és sorra alakultak a hospice gondozást különböző ellátási formákban nyújtó hospice szervezetek. A szervezetek növekvő számának és a társadalmi igény erősödésének köszönhetően 1995-ben megalakult a hazai hospice szervezeteket összefogó Magyar Hospice-Palliatív Egyesület. Ma Magyarországon jelenleg 54 hospice szervezet működik. Fontos előrelépésnek számított az is, hogy az új, 1997-es egészségügyi törvény megalkotásába - szakértőként - már a hospice mozgalom képviselői is részt vehettek, így az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről külön paragrafust szentel a haladók gondozásának. (forrás: [www.hospicehaz.hu](http://www.hospicehaz.hu)).

Elérhetőségek:

Magyar Hospice Alapítvány 1032 Budapest, Kenyeres u. 18-22. Tel./Fax: betegellátás: 250-5513  
szervezés: 388-7369  
e-mail: [info@hospicehaz.hu](mailto:info@hospicehaz.hu)

A Magyar Hospice Alapítvány mellett, említeni szeretném a Napfogyatkozás Egyesületet is. A szervezet két évig a Magyar Hospice Egyesület Napfogyatkozás munkacsoportjaként működött. 2001-től önálló szervezetté alakult. A Napfogyatkozás Egyesület az első olyan hazai szervezet, amely a gyászolók segítését és a gyász kérdéseinek vizsgálatát tekinti elsődleges céljának. A szervezet munkatársai csoportos foglalkozásokat is indítottak gyászolóknak. Néhányan közülük egyéni terápiában is fogadnak veszteséget átélt embereket. Budapesten és vidéken is működnek gyászolókat segítő csoportok. (forrás: [www.gyaszolok.hu](http://www.gyaszolok.hu))

További információ:

Napfogyatkozás Egyesület, 1276 Budapest, Pf. 194.  
E-mail: [napfogyatkozás@index.hu](mailto:napfogyatkozás@index.hu)

*Madar Veronika*

## Közlemények

### „Gyerünk a moziba be!”

A Bajor Ágost Kultúrmozgó vagy ismertebb nevén a Zöld Ház moziját ajánljuk azok figyelmébe, akik úgy tudják, nincs a környékünkön mozi és ahhoz, hogy egy újonnan vetített filmet megnézhessünk egyenesen Budapestre kell utazni. Szerencsére azonban nem így van. A Bajor Ágost Kultúrmozgó mozija 2005 decemberében teljes egészében fel lett újítva. Székei kényelmes pohártartós fotelek, a hangrendszere pedig Dolby Surround. A vetítések legtöbbször 17 és 19 órakor kezdődnek - hosszú filmek esetében korábban -

hétvégén esetenként 15 órakor is. A pénztár az előadások kezdete előtt fél órával nyit ki.

Jegyet a 33/313-888-as számon lehet rendelni. Előzetes egyeztetés alapján, műsoridőn kívüli vetítések óvodás, iskolás ill. egyéb csoportok számára lehetséges. A terem befogadóképessége 60 fő.

2500 Esztergom, Bajcsy-Zs. u. 4. [www.egomkultur.hu](http://www.egomkultur.hu)

A jegyek kedvező árban kaphatóak (a pesti mozi jegyáraihoz képest nagyjából a fele).

*Jó szórakozást kívánunk!*

### „Színház az egész világ”

Aki pedig úgy dönt, hogy szórakozásként, kikapcsolódásként hosszú idő után ismét színházba látogatna, annak sem kell a nyüzsgő fővárosba utaznia, bosszankodnia a tömegközlekedés miatt. Ugyanis a színház szinte házhoz jön...

Hosszú várakozás után négy darabbal indul útnak a Pilisi Magyar Színház.

Az eseménysorozatnak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai karának monumentális Stephaneum épülete ad méltó otthont.

#### A kínálatból:

- **Márai Sándor:** Egy úr Velencéből (november 20. 19 óra)

- **Vuk** rockopera a Rock Színház társulatának előadásában (december 8. 15 és 18 óra)
- **Kiáltás a szeretetért,** rockopera a Rock Színház társulatának előadásában (december 11. 19 óra)
- **Szép Ernő:** Fiú, leány (január 15. 19 óra)

**Jegyvásárlás:** az esztergomi Gran Tours Utazási Iroda, a piliscsabai, Big Shop, valamint az előadások kezdete előtt a helyszínen.

**Bővebb információ és jegyfoglalás:** [pilisszinhaz-](mailto:pilisszinhaz@freemail.hu)

[@freemail.hu](mailto:pilisszinhaz@freemail.hu)

Telefon: 30/ 558-2205

### *Anyakönyvi hírek*

Megszületett:

Prókai Alexandra és Tóth Attila fia András Ákos  
(2007. szeptember 4.)

Elhunytak:

Havasi István Erzsébet u. 124. (2007. szeptember 30.)  
Gurály Ferenc Bécsi út 109. (2007. október )  
Rásó Vilmos László Bécsi út 15. (2007. október 27.)

Születésnapjukat ünneplik:

Sok boldogságot és jó egészséget kívánunk novemberben született polgártársainknak. Külön gratulálunk a szép kerek évfordulóhoz:

Szalai Istvánné (85) Erzsébet utca 121.  
Molnár István (85) Erzsébet utca 160.  
Ecker Imre (80) Erzsébet utca 148.  
Lóczy Józsefné (70) Kálvária utca 113.  
Bartl Márton (60) Bécsi út 178.  
Pálkás József (60) Erzsébet utca 51-53.  
Szugfil Imre (60) Petőfi utca 6.  
Vágai György (60) Bécsi út 78.

### Köszönetnyilvánítás

**Ezúton mondok köszönetet mind-  
azoknak, akik szeretett fiam,  
Cselószki Attila temetésén részt vet-  
tek. Köszönetet mondok azoknak is,  
akik együttérzésüket fejezték ki mély  
fájdalmamban.**

*Cselószki Attiláné*

#### ... Impresszum ...

Leányvári Újság – Leinwarter Zeitung · Leányvár község lapja · Megjelenik minden hónap 15-én · Lapzártá: minden hónap elsején · Kiadja: Leányvár község Polgármesteri Hivatala · Sokszorosítás: FÉBÉ Kht. · Megjelenik 650 példányban · Főszerkesztő: Domavári Zsanett · Szerkesztők: Madar Veronika, Fűr Dávid · Hirdetésfelvétel a Polgármesteri Hivatalban · Hirdetések árai: egy oldal 24.000 Ft + Áfa, fél oldal 12.000 Ft + Áfa, negyed oldal 6.000 Ft + Áfa. · Lakossági apróhirdetések közzététele ingyenes. · Elérhetőség: [leanyvarkepujsag@freemail.hu](mailto:leanyvarkepujsag@freemail.hu) · Észrevételeiket, kérdéseket a Polgármesteri Hivatalban elhelyezett gyűjtőládan keresztül juttathatják el a szerkesztőségnek.